

Protocol Grenzen aan gedrag

Scholen krijgen in toenemende mate te maken met nieuwe gedrags- en leerproblemen en grensoverschrijdend gedrag van kinderen. De communicatie tussen ouders en school over deze gedragingen verloopt in deze situaties niet altijd goed. De leerling is geneigd om thuis vooral zijn of haar eigen visie van het gebeurde te verwoorden, ouders nemen soms niet de moeite om hoor-wederhoor toe te passen. Gevolg hiervan is soms toenemende spanning binnen de school, maar soms ook binnen het gezin.

Oorzaken zoekt men onder meer in maatschappelijke ontwikkelingen (veranderende normen en waarden), loyaliteit van ouders primair t.o.v. hun kind en niet zoals voorheen primair naar de school, het wedijveren met invloeden van televisie, computerspellen en omgeving, onmacht van ouders in het opvoedingsproces etc.

Visie

Leerlingen hebben behoefte aan en recht op een combinatie van duidelijk door hen doorvoelde structuur in een warme, begrijpende relatie met de volwassenen in de school. Sommige kinderen hebben moeite met het aanvaarden van structuur en met het aangaan van relaties.

Van de leerkracht vraagt dit pedagogisch verantwoord handelen; handelen waarbij hoge eisen worden gesteld aan zelfbeheersing en professionaliteit.

De school schept een klimaat, waarin kinderen zich veilig voelen en waar men respect voor elkaar heeft. Daarnaast creëert de school ruimte om verschillend te zijn. De grenzen aan gedrag worden bereikt in situaties, waarin kinderen een bedreiging vormen voor zichzelf of voor anderen, als de vertrouwensrelatie tussen ouders en school diepgaand verstoord is, als de problematiek de mogelijkheden van de leerkracht of de school overstijgt.

Bedreiging houdt hier ook in: situatie, waarin een kind zich fysiek dan wel psychisch onveilig voelt of dat ontwikkelingsmogelijkheden worden geblokkeerd, of het handelen van de leerkracht zodanig wordt bemoeilijkt dat deze het belang van de groep als geheel niet langer dienen.

Aannamebeleid

Als een kind eenmaal is ingeschreven op school is de school verantwoordelijk voor een passende ontwikkelingsaanbod voor deze leerling. Godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras of geslacht kunnen nooit een reden zijn om een leerling niet in te schrijven.

Wel dient, alvorens over te gaan tot inschrijving, een aantal criteria te worden bekeken:

- Een leerling moet de leeftijd van 4 jaar hebben;
- Ouders conformeren zich aan het schoolbeleid;
- De leerling heeft geen beschikking voor het SBaO of SBO;
- Ouders vullen het inschrijfformulier volledig en naar waarheid in;
- Contact met de huidige school levert geen informatie op, die inschrijving onmogelijk maakt.

Als aan alle criteria voldaan is, worden het kind ingeschreven en zal er een intakegesprek plaatsvinden met de leerkracht.

A. Gedrag van leerlingen

Gedagsregels in schoolse situaties

- We intimideren de ander niet zowel verbaal als non-verbaal
- Leerkrachten spreken leerling aan op onacceptabel gedrag en benoemen gewenst gedrag
- We discrimineren niet en gebruiken geen racistische uitdrukkingen
- We maken geen gebruik van fysiek of verbaal geweld
- Leerkrachten grijpen meteen in bij het zien van fysiek geweld.
- We tolereren gebruik van fysiek geweld niet. Wordt dit toch toegepast (dit ter beoordeling van de school) dan wordt meteen overgegaan tot het hanteren van stap 1 (incidentmelding).
- Het voorval wordt in dat geval met alle betrokkenen besproken, zodat gebruik kan worden gemaakt van de incidentformulieren
- We dragen geen voorwerpen bij ons, die als wapen zouden kunnen worden gebruikt
- We blijven van de spullen van anderen (inclusief de school) af
- Mobiele telefoons zijn niet nodig en worden (als ze om welke reden dan ook toch zijn meegenomen) bij de schoolleiding in bewaring gegeven.
- Tijdens de lessen bewaren we zoveel mogelijk de rust in het gebouw
- Met de eigen en andermans spullen springen we zuinig om.
- In contacten met volwassenen gedragen we ons fatsoenlijk (niet liegen, schelden of grote mond opzetten).
- Hoofddeksels zetten we in het gebouw af (tenzij ontheffing is verleend op religieuze gronden).

Preventieve aanpak

Op school werken we met 5 positief geformuleerde gedragsregels op basis van normen en waarden die we samen uitdragen. De leerkrachten geven hierin het goede voorbeeld.

Samen

Leren doen we samen!

*Dit doen we vanuit het geloof dat we samen meer kunnen bereiken dan alleen!
We luisteren naar elkaars opvattingen, overtuigingen en kijken naar elkaars kwaliteiten om deze in te zetten in het belang van het groter geheel.*

Verantwoordelijk

Ik voel me verantwoordelijk voor wat ik zeg, denk en doe.

*De wereld verbeteren begint bij jezelf en doen we samen in een positieve sfeer.
We leren dat er grenzen zijn aan gedrag, mogelijkheden en keuzes. De grens wordt bereikt in relatie met de omgeving. Iedereen kan en mag presteren binnen de mogelijkheden die er zijn.*

Ontplooiing

Ik leer meer, doordat ik probeer.

We sluiten aan bij de leerbehoeften van kinderen en geven hen de kans om te groeien in de richting die motiveert en inspireert.

Eigenheid

Iedereen is anders, ik mag er zijn.

Door middel van observaties, gesprekken en allerlei vormen van interactie leren we de eigenheid van ieder mens zien.

Plezier

Iedereen hoort erbij, we hebben het fijn op school.

We beleven plezier aan het samen werken, spelen en samen zijn!

Deze worden aan het begin van het schooljaar met de leerlingen gedeeld c.q. herhaald. Verder kunnen in elke groep aanvullende afspraken tussen leerkracht en leerlingen worden gemaakt. In de eerste weken van het schooljaar wordt gewerkt aan de groepsvorming. Deze weken noemen we de Gouden Weken.

De curatieve aanpak

Als we bemerken dat ondanks de preventieve aanpak het toch nodig blijkt om het soms ongewenste gedrag van leerlingen of groepjes te beïnvloeden hanteren we de volgende aanpak. Deze aanpak geldt voor alle leerlingen op onze school ongeacht hun leeftijd.

Als er sprake is van ernstige bedreigingen waarbij de veiligheid van kinderen en collega's niet meer gegarandeerd kan worden, wordt de wijkagent/politie ingeschakeld. Het kan dus zijn dat er stappen in het protocol overgeslagen worden, omdat er sprake is van zeer ongewenst gedrag waarbij verbaal en/of fysiek geweld een grote rol speelt. De politie kan gebeld worden op 0900-8844!

• **Stap 0:** Lichte overtredingen

- Deze stap geldt voor lichte overtredingen (dit ter beoordeling van de school).
- Nog voordat er sprake is van grensoverschrijdend gedrag dat de gang van zaken in de groep dermate verstoort, kan de rust en de sfeer in de groep onder druk komen te staan omdat er sprake is van 'lichte' overtredingen of een opeenstapeling daarvan.
- In eerste instantie zal de leerkracht in gesprek met de leerling aangeven dat dit gedrag niet gewenst is.
- Mocht na dit gesprek toch herhaling optreden dan wordt in eerste instantie met de ouders gesproken en aangekondigd dat wordt overgegaan tot het turven van het niet-gewenste gedrag.
- De ouders kunnen namelijk ook een belangrijke rol spelen in het beheersen van dit gedrag.
- Bij een totaal van maximaal 5x turven per week kan worden overgegaan tot stap 1 (incidentmelding). Het is in elk geval belangrijk om in het gehele traject een goede dossieropbouw te waarborgen.

- Bij een nieuw schooljaar krijgt de leerling een nieuwe kans.
- **Stap 1: Incidentmelding**
  - Leerlingen die gedragsproblemen in of buiten de groep veroorzaken worden in eerste instantie door een leerkracht (niet per se de eigen leerkracht) hierop aangesproken.
  - De ouders worden op de hoogte gebracht.
  - Bij deze stap hoort het invullen van een incidentmelding (zie bijlagen) en eventueel uitvoering van een dagdeel time-out.
- **Stap 2: Time-out bespreken+uitvoeren**
  - Bij herhaling van bepaald gedrag (in elk geval bij 2 incidentmeldingen) volgt opnieuw een gesprek en volgt tevens contact met de ouders/verzorgers hierover.
  - Dit wordt op het formulier incidentmelding ingevuld en de time-out voor één dag wordt met ouders/verzorgers besproken.
  - Dit wordt altijd in overleg met de schoolleiding gedaan.
- **Stap 3: Time-out uitbreiden**
  - Bij volharding van het gedrag of bij ernstig gedrag wordt de time-out uitgebreid tot maximaal 3 dagen.
  - De leerkracht zorgt zelf voor een "opvangplek" en voor voldoende werk dat zelfstandig kan worden gemaakt.
  - Ook deze maatregel wordt via een incidentformulier geregistreerd (ook weer ondertekend door schoolleiding en ouders/verzorgers).
  - De mogelijkheid voor een schorsing van 1 dag tot maximaal 4 dagen wordt besproken.
  - Ouders horen dat hun kind mogelijk thuis zit bij voortdurend misdragen en dat de leerplichtambtenaar op de hoogte gesteld wordt.
- **Stap 4: Schorsing**
  - Bij onvoldoende resultaat zal in deze stap de schorsing worden uitgevoerd.
  - Hierover zal de schoolleiding in contact treden met bestuur en leerplichtambtenaar.
  - Tevens wordt met ouders/verzorgers de volgende stap (verwijdering) besproken. Hierover zal de schoolleiding ook in contact treden met bestuur en leerplichtambtenaar.
  - De in dit traject opgelegde sancties zullen ook aan de school voor VO, waar de leerling na de basisschool heengaat worden meegedeeld.
- **Stap 5: Verwijdering**
  - Uiteindelijk kan (in zeer uitzonderlijke gevallen, waarvan we hopen dat ze nooit voor zullen komen) worden overgegaan tot verwijdering.
  - Dit zal steeds in overleg met bestuur en leerplichtambtenaar gebeuren.
  - De school zoekt met de ouders naar een andere school.

B. Ongewenst/agressief gedrag van ouders

Het omgaan met ongewenst of agressief gedrag van ouders behoort tot de verantwoordelijkheid van de directie.

Het gedrag van de ouders kan een reactie zijn op de aanpak van het gedrag van hun kind, omdat de vertrouwensrelatie tussen ouder en school is verstoord, omdat ouders niet akkoord gaan met een maatregel van de school of als reactie op het gedrag van andere kinderen naar hun eigen kind. In het omgaan met ernstig ongewenst of agressief gedrag van ouders is het noodzakelijk om de grenzen van wat wij acceptabel vinden duidelijk te trekken.

Voorbeelden van duidelijk ongewenst gedrag:

- Handtastelijkheden jegens leerlingen en leerkrachten;
- Dreigen met fysiek geweld;
- Verbaal geweld;
- Ongepast aanspreken van andere kinderen, waarbij misbruik wordt gemaakt van de relatie "groot tegenover klein";
- Schelden/vloeken;
- Zonder afspraak aanspreken van leerkrachten in het bijzijn van andere ouders; of leerlingen en waar sprake is van een bijzonder negatieve gesprekslading.

Is deze grens overschreden, dan kan worden besloten tot:

- Het geven van een waarschuwing aan de ouder(s) of leerling(en);
- De ouders een "schoolverbod" geven;
- De ouders verzoeken een andere school voor hun kind te zoeken;
- Het schorsen van de leerling.

Een schoolverbod houdt in dat de ouder(s) zonder toestemming van de directie niet op het terrein van de school mogen komen. Noodzakelijk bij het handhaven van deze afspraken is:

- Een goede registratie van voorvallen;
- De algemene directie als vertegenwoordiger van het bestuur in te lichten;
- Zo nodig melding te doen bij de leerplichtambtenaar.

C. Ongewenst/agressief gedrag van leerkrachten

Het omgaan met ongewenst of agressief gedrag van leerkrachten behoort tot de verantwoordelijkheid van de directie. Ook de schoolcontactpersonen (voorheen vertrouwenspersoon) worden ingeschakeld.

Het gedrag van de leerkracht kan een reactie zijn op het gedrag van een kind, een ouder of een collega, omdat de vertrouwensrelatie tussen leerkracht en betrokkene is verstoord. In het omgaan met ernstig ongewenst of agressief gedrag van

leerkrachten is het noodzakelijk om de grenzen van wat wij acceptabel vinden duidelijk te onderhouden.

Voorbeelden van duidelijk ongewenst gedrag:

- Handtastelijkheden jegens leerlingen, ouders en collega's
- Dreigen met fysiek geweld
- Verbaal geweld
- Ongepast aanspreken van leerlingen, ouders en collega's
- Schelden/vloeken
- Zonder afspraak aanspreken van collega's in het bijzijn van leerlingen, ouders of collega's en waar sprake is van een bijzonder negatieve gespreklading.

Is deze grens overschreden, dan kan worden besloten tot:

- Het geven van een waarschuwing aan de leerkracht
- Het geven van een officiële waarschuwing aan de leerkracht
- De leerkracht tijdelijk op non-actief zetten
- De leerkracht verzoeken een andere school als werkplek te zoeken

Noodzakelijk bij het handhaven van deze afspraken is:

- Registratie van het voorval in het personeelsdossier;
- Inlichten van de algemene directie van de Borgesiusstichting.

Bij alles wat in dit protocol wordt vermeld is de school (of de individuele leerkracht) de instantie die het initiatief neemt tot het hanteren van de afspraken, zoals hierboven beschreven.

D. Bijlagen:

Formulieren voor:

- Incidentmelding leerling
- Oudergesprek
- Incidentmelding ouder
- Incidentmelding personeel

Verslagformulier incidentmelding leerling

Datum en tijd:	Leerkracht:
Naam leerling:	Groep:
	Volgnummer formulier:

Korte omschrijving van de situatie:

Omschrijving leerkrachthandelen:	Wie is te hulp geroepen?
Schoolleiding geïnformeerd: ☐ ja ☐ nee, want	Ouders geïnformeerd? ☐ ja ☐ nee, want
Nabespreking met: ☐ ouders ☐ schoolleiding ☐ collega ☐ externe deskundige ☐	Handtekening school: ..... Handtekening ouders: .....

Besluiten en afspraken vanuit de nabespreking:

Verslagformulier oudergesprek

Datum en tijd:	Leerkracht:
Naam leerling:	Groep:
	Volgnummer formulier:

Doel van het gesprek:

Gegevens m.b.t. de situatie:

Gesprekspunten:

Afspraken:

Vervolgacties:

<p>Extra bespreking met:</p> ☐ intern begeleider ☐ schoolleiding ☐ collega ☐ extern deskundige ☐	<p>Handtekening school:</p> <p>.....</p> <p>Handtekening ouders:</p> <p>.....</p>
<p>Vervolggesprek?</p>	☐ ja, op ..... ☐ nee

Verslagformulier incidentmelding ouder

Datum en tijd:	Leerkracht:
Naam ouder:	Groep:
	Volgnummer formulier:

Korte omschrijving van de situatie:

Omschrijving leerkrachthandelen:

Schoolleiding geïnformeerd?:

- ja
- nee, want

CvB geïnformeerd?:

- ja
- nee, want

Nabespreking met:

- ouders
- schoolleiding
- collega
- externe deskundige
- .....

Handtekening school:

.....

Handtekening ouders:

.....

Besluiten en afspraken vanuit de nabespreking:

Verslagformulier incidentmelding personeel

Datum en tijd:	Leerkracht:
Naam medewerker:	Groep:
	Volgnummer formulier:

Korte omschrijving van de situatie:

Omschrijving handelen schoolleiding:

Omschrijving handelen schoolleiding:	
CvB geïnformeerd?: ☐ ja ☐ nee, want	Team geïnformeerd? ☐ ja ☐ nee, want
Nabespreking met: ☐ ouders ☐ schoolleiding ☐ collega ☐ externe deskundige ☐	Handtekening school: ..... Handtekening medewerker: .....

Besluiten en afspraken vanuit de nabespreking: